

BESZÁMOLÓ

A KAZINCBARCIKAI

EGRESSY BÉNI VÁROSI KÖNYVTÁR

2020. ÉVBEN VÉGZETT MUNKÁJÁRÓL

I. Intézményvezetői összefoglaló

A kazincbarcikai Egressy Béni Városi Könyvtárban a 2020. év – hasonlóan más közkönyvtárakhoz – nehézségekkel telt el a covid19 vírus okozta pandémiás helyzet miatt. Magyarország Kormányának rendeletei értelmében két alkalommal is hosszabb időre szüneteltetni kellett a személyesen igénybe vehető szolgáltatásokat, mely zárva tartási idő közel 6 hónapot érintett összesen. Ez az eljárás azonban nem jelentette azt, hogy a dokumentumok kölcsönzése teljes mértékben szünetelt. Könyvtárunk 2013 óta folyamatosan végzi „Házhoz megy a könyvtár” szolgáltatását idős és mozgásukban korlátozott használók számára. A zárva tartás idején kiterjesztettük szolgáltatásunkat a teljes beiratkozott olvasói létszámra. Szerencsére nagy népszerűségnek örvendett ez a lehetőség. A könyvtár honlapján és facebook profilján népszerűsítő kampányokat tettünk közzé, valamint több igényfelmérést végeztünk. Folyamatosan jelentettünk meg virtuális bemutatókat, kézműves foglalkozásokat és kvízzjátékokat gyermekek részére, felnőttek számára többször indítottunk online játékokat, melyeken a résztvevők száma magas volt. A zárva tartás idején a könyvtár online szolgáltatásokkal igyekezett a használók rendelkezésére állni. A könyvtár katalóguson keresztül elérhető online szolgáltatásai iránt fenti időszakban jelentősen megnövekedett a használói aktivitás. A facebook adatlapon és a honlapon folyamatosan tanulástámogató, szabadidős tevékenységek és elektronikus olvasnivalók kerültek közzétételre. A dolgozók védelme érdekében felváltva folyt a munka home office struktúrában és személyes jelenléttel a könyvtárban. A bent tartózkodás alkalmával fokozott figyelem fordult a távolság megtartására, a maszk és kesztyű használatára.

2020-ban Minősített Könyvtár Cím elismerésben részesült a könyvtár, mely díjat 2021. január 22-én, a Magyar Kultúra Napján virtuálisan vehettük át az Emberi Erőforrások Minisztériumától. A címhez benyújtott pályázat az előző két év munkájáról szóló intézményi szakmai beszámoló volt, melyben kiemelten kellett megjeleníteni a minőségbiztosítás területén végzett munkát. A benyújtott pályamunka a Könyvtárak Minőségi Működésének Értékelési Rendszere alapján elkészült önértékelés 9 kritériumnak és azok alkritériumainak való megfelelés elemzését tartalmazta. A pályázat befogadása után helyszíni ellenőrzés keretében egy könyvtárszakmai és egy minőségbiztosítási szakértő ellenőrizte a dokumentumokat. A Minősített Könyvtár cím elnyerése után, 2021-ben új stratégiai tervet készít a könyvtár, melynek azonban szerves részét képezi a korábbi, általános könyvtárszakmai célok megvalósítása. A teljeskörű minőségbiztosítás elveinek alkalmazása során fokozott hangsúlyt kell fektetni a könyvtárosok képzésére, annak érdekében, hogy a szolgáltatások színvonala tovább növekedjen.

Pályázati tevékenységet tekintve, két CLLD típusú pályázat valósult meg, melyből az egyik a generációk közti együttműködésre, másik a kreativitás fejlesztésére irányult. Mindkét pályázatban megvalósított tevékenységek nagy népszerűségnek örvendtek városunkban és a könyvtárhasználók körében.

A márciustól június közepéig és a novembertől december 31-éig tartó zárva tartás miatt csökkent a beiratkozottak száma 29 %-kal 2019. évhez képest. A személyes használatok számának csökkenése 50 %-ra tehető, ami valójában egyenes arányban van a zárva tartás idejével, hiszen közel fél évet tesz ki. Ennek ellenére a kölcsönzött dokumentumok száma nem mutat ilyen nagy arányú csökkenést, csak 11 %-kal csökkent. Ez a szám azzal magyarázható, hogy a bezárás idején a kölcsönözhető dokumentumok számát 6 db-ról 10 db-ra emeltük, valamint a beiratkozottak nagy százalékban vették igénybe a házhoz szállítást és

az online igénylést. A távhasználatok száma viszont nagy arányú növekedést mutat, 40 %-kal emelkedett, köszönhetően az online szolgáltatások, vetélkedők és egyéb játékok használatának. A pandémia alatt erősödött a könyvtár virtuális aktivitása, mely népszerűségnek örvendett a használók körében. A vírushelyzet javulása után is folyamatos jelenlétet kívánunk biztosítani a virtuális térben.

2020-ban zajló két CLLD típusú támogatás megvalósítása nagy mértékben hozzájárult a generációk közötti együttműködés erősítéséhez, családi programokkal és előadásokkal egyszerre több generáció képviselőit volt képes megszólítani a könyvtár. A kreativitás és a digitális kompetencia fejlesztéséhez szintén hozzájárultak az elnyert pályázatok, több író-olvasó találkozót, biblioterápiás foglalkozásokat szerveztünk. Ősszel egy nagyszabású szakmai napot tartottunk, melyen előadóként szakmánk jeles képviselői tiszteltek meg bennünket és az érdeklődő kollégákat.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár "Az én könyvtáram" c. nagy pályázatának könyvtárunk 2020-tól 3 éven keresztül kipróbáló könyvtárként vesz részt a projekt fenntartásában, összesen 9 mintaprojekt kipróbálásával. A 2020. év nagy bezárásaira tekintettel, a projekt megkezdését egy évvel meghosszabbították, így 2020-ban még egyetlen fejlesztést sem próbáltunk ki.

2020-ban Magyarország Kormányának döntései értelmében két alkalommal is hosszabb ideig zárva tartásra kényszerültek a könyvtárak, ezért az alábbiakban ezen időszakban végzett munkák összefoglalása következik.

A bezárást követően első teendők volt, hogy kikapcsoltuk a TextLib integrált könyvtári rendszernek azt a szolgáltatását, mellyel a kölcsönzési határidő lejárta előtti napon figyelmeztetést küld a rendszer a hosszabbításra, valamint azt a funkciót is szüneteltettük, melynek segítségével emailben felszólítást küld a rendszer az olvasóknak. A bezárás 16.201 db kikölcsönzött dokumentummal történt, 1.183 fő által, mivel a bezárás előtti héten már megengedtük, hogy hatnál több könyvet, illetve egyéb dokumentumot kölcsönözhetnek ki használóink. Ezek a számok azt jelentik, hogy a május 11-ei részleges nyitásig folyamatosan meg kellett hosszabbítani a kölcsönzési határidőket, mely a kikölcsönzés napjától számított három hét, vagyis tulajdonképpen minden napra esett olyan kölcsönzési határidő lejárat, melyet újabb három hétre jegyezni kellett. A zárva tartás idején 931 fő részére hosszabbítottunk meg összesen 13.702 db kikölcsönzött dokumentumot. A könyvtár honlapján elérhető katalógus menüpontból az olvasók távoli eléréssel saját maguk is eszközölhették a hosszabbítást, de akik nem éltek ezzel a lehetőséggel, azoknak a lejárat idejét folyamatosan nyomon követte a könyvtár. Online szolgáltatás keretében az adott évre regisztrált használók élhettek a foglalás és az előjegyzés lehetőségével, annak érdekében, hogy a nyitást követően csak ők kölcsönözhesék ki az adott könyveket. Könyvtárunk minden évben közel 3.000 db könyv bibliográfiai rekordját tölti fel a Magyar Országos Közös Katalógusba, annak érdekében, hogy minél több platformon hozzáférhetőek legyenek az adatok. Ez a feladat időigényes és a munka körültekintő figyelmet igényel, ezért a zárva tartás alatt ezt a folyamatot is végezte két kollégán.

A zárva tartás idején a könyvtár folyamatosan tartotta a kapcsolatot használóival és az érdeklődőkkel. Különböző online tartalmak megosztásával, elektronikus könyvek lelőhelyeivel kapcsolatos oldalakkal segítve a kényszerű otthon maradást. Fentiek mellett március 18-ától online kvíz játékot indítottunk, melyet kétnaponta frissítettünk új kérdésekkel. A sorsoláson való részvétel feltétele legalább öt helyesen kitöltött kérdéssor beküldése volt. Rendkívül nagy népszerűségnek örvendett a sorozat, összesen 1.587 válasz érkezett, 256 megfejtőtől,

ami azt jelenti, hogy átlagban nem csak öt kérdéssort küldtek vissza a résztvevők. Összesen 18 kvíz került feltöltésre. A gyerekekről sem feledkeztünk meg, számukra hetente került fel új teszt, mellyel nyári napközis olvasótábori részvételt lehetett nyerni, ez a játék 56 gyermek részvételével zárult, akik közül 11 fő vehetett részt a táborokban. A könyvtárosok felváltva végezték a munkát home office struktúrában, illetve személyesen a könyvtárban. Kisebbségi revíziót követve, selejtezés céljából kiválogatásra került 6.836 db könyv, melyekkel a teljes állományapasztási munkálatok lezajlottak: raktári katalógusból és leltárkönyvekből történő kivezetés, törlési jegyzékek gépelése, TextLib integrált könyvtári rendszerben törlési jegyzék generálása. A 2020. évi újságokból leválogatásra kerültek a Kazincbarcikára vonatkozó helyismereti cikkek. A négy folyamatban lévő pályázat adminisztrációs munkáit az intézményvezető és egy kolléganő folyamatosan végezte. Egy TÁMOP projekt fenntartási idejének 5. éve idén áprilisban ért véget, ezzel lezárult a teljes fenntartási időszak, melynek záró beszámolóját és a különféle jelentéseket és statisztikákat is ebben az időszakban volt szükséges végrehajtani. A bezáráskor folyamatban lévő két CLLD projekt megvalósítási időszaka éppen zajlott, melyből az egyik április 30-án zárult volna, így ezzel a projekttel is több teendő volt. Elsősorban módosítást kértünk a záró dátumra vonatkozóan, majd az engedélyezés után át kellett tervezni a teljes költségvetést és a különböző programok időpontjait, valamint új időpontok egyeztetésére volt szükség a már meghívott előadókkal. A másik CLLD projekt januártól volt folyamatban, ennél is fel kellett venni a kapcsolatot a meghívott előadókkal, új időpont egyeztetése céljából, mely természetesen elég nehézkes volt, nem tudva, meddig tart a veszélyhelyzet. Az általunk meghirdetett meseíró pályázat beadási határidejét is módosítottuk. A napi statisztika vezetése hasonlóan fontos volt a zárva tartás idején, hiszen jelentősen megnőtt az online használatok száma.

Folyamatosan nyomon követtük az újonnan megjelenő könyveket a Könyvtárellátó és a kiadók felületén, valamint előválogattuk a megrendelni kívánt könyveket.

Az intézményvezető folyamatosan tartotta a kapcsolatot a szakmai szervezetekkel, a Magyar Könyvtárosok Egyesületével, az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel, valamint az Országos Széchényi Könyvtárral és a Könyvtári Intézettel, a szakma országosan ebben a helyzetben is nagy összefogást tanúsított, központi szolgáltatások váltak elérhetővé a használók részére is. A könyvtarak.hu oldalra folyamatosan feltöltésre kerültek online elérhető szolgáltatásaink. A vírushelyzet mindenki számára új gondolkodást követelt, mi is felülvizsgáltuk szolgáltatásainkat és a jövőre nézve a zárva tartás idején indított és méltán népszerűvé vált online szolgáltatásainkat a jövőben is folytatni kívánjuk.

II. Szervezeti kérdések

A 2020. évi XXXII. törvény a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról előírásainak alapján megtörtént a munkavállalók munkaszerződéseinek átalakítása. Az intézmény létszáma továbbra is 8 fő szakalkalmazott. Július és augusztus hónapban 5-5 fő diákmunkást is foglalkoztattunk.

II.1. Továbbképzések

Képzés éve	Képzés megnevezése	Képzés típusa	Részvevők száma (fő)
2020	Színháziskola	akkreditált tanfolyam	2
	Segédkönyvtáros	OKJ	1

III. Szakmai működés

III.1. Gyűjteményfejlesztés

Mutatók	2019. évi tény	2020. évi terv	2020. évi tény
Gyarapításra fordított összeg (bruttó ezer Ft)	8.835	7.500	7.947
- ebből folyóirat (bruttó ezer Ft)	900	900	900
- ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum (bruttó ezer Ft)	634	-	496
Gyermekkönyvtárba/részlegbe bekerült dokumentumok száma (db)	844	600	667
A könyvtári állomány éves gyarapodása összesen (db)	3.147	2.600	3.008
A gyűjteményből apasztott dokumentumok száma	4.189	4.100	6.786

III.2. Könyvtárhasználati mutatók

	2020	2019	Különbség %
Regisztrált használók száma (fő)	4.179	5.890	- 29
- ebből 14 év alatti (fő)	1.253	1.742	- 28
Könyvtárhasználatok száma	40.707	81.020	- 50
- ebből 14 év alatti (fő)	11.570	25.303	- 54
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	166.140	182.585	- 9
- ebből 14 év alatti (db)	34.795	43.628	- 20
Távhasználatok (alkalom)száma	374.425	268.290	+ 40

A könyvtárhasználatok számának csökkenése azzal is magyarázható, hogy a 2020. évben nagyon kevés szervezett gyermekcsoport tudott eljönni a foglalkozásokra, nemcsak a könyvtár zárva tartása miatt, hanem az online oktatás miatt is.

III.3. Elektronikus könyvtárhasználati mutatók

Online szolgáltatás (katalóguson keresztül)	2020. 03. 16 – 2020. 05. 10. (75 nap)	2020. november 11 – 2020. december 31. (51 nap)	2020. 01. 01 – 2020. 03. 15. (56 nap)	2020. évi összes
Keresés	113.024 alkalom	39.187 alkalom	42.615 alkalom	374.525 alkalom
Böngészés	244 db	192 db	32 db	569 db
Olvasói állapot megtekintés	995 fő	127 fő	227 fő	2.068
Hosszabbítás	2.477 db	291 db	261 db	3.786 db
Előjegyzés	175 db	8 db	5 db	247 db
Foglalás	394 db	26 db	34 db	597 db

IV. Közösségi programszervezés

Rendkívül nagy népszerűségnek örvendett 2020-ban a Baba-mama klub, melynek keretében 6 hónapos kortól két és fél - három éves korú gyermekek és szüleik részére szervez a könyvtár foglalkozásokat. A programokon meseposztóval, diavetítéssel, bábozással és papírszínházzal várta a könyvtár az érdeklődőket. Ezek a programok kiválóan alkalmasak a moziba vagy a színházba való beszoktatáshoz, a kisgyermekek megszokják a vetítést, az előadást. A zárva tartás idején heti rendszerességgel a könyvtár facebook profilján folytattuk ezt a tevékenységet, élő, online bejelentkezésekkel.

Egressy Béni
Városi Könyvtár

Családi programjainkon több generációt tudunk megszólítani, szívesen jöttek a nagyszülők is a rendezvényekre, ahol Kazincbarcikáról szóló várostörténeti, könyvtártörténeti előadások tartásával, játékos feladatok és vetélkedők szervezésével növelte a könyvtár a lokálpatriótizmust a résztvevőknél. Kreatív foglalkozások keretében a különböző ünnepekhez köthető ajándékokat készíthettek a családok.

Egressy Béni
Városi Könyvtár

2019-ben nyitott letéti könyvtár a város olyan területén található, ahol sok a hátrányos helyzetű gyermek és felnőtt. Kétheti rendszerességgel különböző kompetenciafejlesztő, szórakoztató és olvasásnépszerűsítő programokat szerveztünk, annak érdekében, hogy az ott élő városlakók életminősége és szociokulturális helyzete javuljon. Az országos rendezvénysorozatok keretében több programmal jelentünk meg Herbolyán is, együttműködve a Don Bosco Tanodával.

Elektronikusan igénybevehető szolgáltatásaink mutatói megnövekedtek a zárva tartás idején. Kölcsönzés másképp címmel bevezettük mindenki számára a kölcsönzés lehetőségét, ami azt jelenti, hogy előre egyeztetett időpontban és a leadott igények alapján a dokumentumok átvehetők a könyvtár főbejárata előtt.

Író-olvasó találkozók, gyermekprogramokat szerveztünk. Július és augusztus hónapban 5 turnusban nyári napközis olvasótáborokat valósítottunk meg, általános iskolai diákok részére.

Közösségi média aktivitása megnőtt a könyvtárnak a zárva tartási időszakokban, ezért a jövőben is nagy hangsúlyt kívánunk fektetni erre.

Típus	Alkalom
Tájékoztatók	22
Évfordulók, jeles napok	24
Kvizek, nyereményjátékok	48
Médiamegosztások	5
Könyvtári fotók	97
Könyvajánlók	10
Meghívók, plakátok	11
Események, videók, élő adások	82
Online űrlapok	1
Összesen	300

V. Minőségirányítás

A 2020-ban elnyert Minősített Könyvtár Címet 5 évig birtokolhatja könyvtárunk. Folyamatosan törekedni kell a minél színvonalasabb szolgáltatások nyújtására.

V.1. A következő évekre vonatkozó Stratégiai tervben szereplő célok

Átfogó célok:

- olvasáskultúra fejlesztése
- digitális írástudás fejlesztése
- tanulás támogatása
- életminőség javítása
- körzetközponti könyvtári szerep erősítése
- otthonról is elérhető könyvtári szolgáltatások bővítése
- teljeskörű minőségbiztosítás elveinek alkalmazása

Rövid távú célok

- virtuális és elektronikus könyvtárhasználat népszerűsítése
- generációk közötti együttműködés erősítése
- fogyatékkal élők és idősek könyvtárhasználatának biztosítása
- Belső kommunikációs terv készítése
- Külső kommunikációs terv készítése

Hosszú távú célok

- a könyvtár kulturális területen lévő pozíciójának erősítése
- új használók nyérése
- szolgáltatások színvonalának növelése

V.2. Partnerségi együttműködések

A megyei könyvtár 2020. évtől megszüntette a városi könyvtárakkal a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerben végzett feladatok ellátására szóló szerződést, ám ennek ellenére könyvtárunk folyamatos kapcsolatot tart a Kazincbarcikai Kistérség területén működő könyvtári szolgáltató helyek alkalmazottaival. Szakmai segítség kérés szempontjából gyakran fordulnak hozzánk a kollégák. A korábban kiépített jó kapcsolatrendszerünket továbbra is megőrizni kívánjuk.

Kazincbarcikán és a vonzáskörzetben működő egyéb kulturális intézményekkel, általános és középiskolákkal, óvodákkal szintén jó kapcsolatot ápol a könyvtár. Partneri hálózatunkat azonban a jövőben szeretnénk bővíteni olyan civil szervezetekkel való kapcsolatfelvétellel, melyekkel még nem állunk együttműködésben. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Olvasószolgálati Szekció elnöke és titkára könyvtárunk alkalmazottja, így a Szekció munkájának koordinálása könyvtárunkból zajlik, több alkalommal tartottunk egyesületi szakmai napokat és értekezleteket.

Együttműködő partnereink között összesen 14 nevelési és oktatási intézmény, valamint 8 civil szervezet van.

V.3. PR/marketing/kommunikáció eredményei

Könyvtárunk leggyakrabban a helyi médiumokban volt jelen 2020-ban. A Városi Televízió gyakran felkeresi a könyvtárat, például nagyobb rendezvénysorozatok előtt vagy új szolgáltatások bevezetésének alkalmával. Rendszeresen látogatják programjainkat. A helyi nyomtatott sajtóban is megjelenik időnként a könyvtár, illetve a városi hírportálon, ahol rendszeresen megjelentetik a könyvtár rendezvényeit programajánlóikban. A helyi rádió átalakulása után a Rádió 1-gyel tartjuk a kapcsolatot, pályázataink kapcsán hirdettünk.

Készítette: Molekné Kőrösi Beatrix intézményvezető

Kazincbarcika, 2021. augusztus 31.

Egressy Béni
Városi Könyvtár